

Tunnistaminen ja määrittäminen

Lintuharrastuksen perusteet

Virve Viertiö & Tringa ry

12.9.19

Materiaalien kuvat: Sampo Laukkanen (SL), Lauri Mäenpää (LM), Matti Rekilä (MR), Virve Viertiö (VV)

Tämä materiaali on tekijänoikeuksien alasta ja se on tarkoitettu vain Tringan lintukurssin käyttöön.

Materiaalin kopioiminen ja jakaminen on kielletty.

Kotitehtävä

- Kerro parille mitä näit!

Merkitse itsellesi muistiin lintuhavainto tai -havainnot esim. kotipihaan käyttäen harjoiteltua merkintätapaa. Voit katsoa Tiirasta ohjetta.

Pvm, Kunta, Alue, Tarkka sijainti

Lintulaji, lukumäärä, koiraita/naaraita, (ikä ja puku), tila (paikallinen/muuttava) (näkö-
vai äänihavainto), klo, lisätietoja

Lintulaji 2 jne.

Tiira

Lintuharrastajan retket vuoden mittaan

- Tammikuu: talvilinturetki lähialueellesi, ruokinnat ja puistot tai talvinen metsä
- Helmikuu: opettele ääniä, tarkkaile muuton käynnistymistä
- Maaliskuu: pöllöretki iltayöstä tai aamuyöstä hiljaiseen paikkaan (lämmintä päälle)
- Huhtikuu: muuton seurantaan pellolle, esim. Inkoo
- Toukokuu: aamuisia lintukonsertteja, torniin, arktikaretki
- Kesäkuu: yölaulajaretki

Lintuharrastajan retket vuoden mittaan

- Heinäkuu: pihapiirin lintujen ja pesinnän/poikasten seuranta
- Elokuu: torniin katsomaan kahlaajia ja vesilintuja
- Syyskuu: muuton seuranta tornista tai kalliolta
- Lokakuu: rannikolle seuraamaan muuttoa ja vaelluslintuja
- Marraskuu: syysretki viivyttelijöitä seuraten
- Joulukuu: kävelyretkiä pihlajille, ruokinnoille, seuraa Tiiraa!

Määrittystä

- Miten huomaat linnun?
- Miten tunnistat linnun?

Määrittystä

- Äänihavainto – mitä kuunnella?
- Näköhavainto – mitä katsoa?
- Poissulkeminen
- Suvun/lajiryhmän määrittäminen
- 1 tarkka tuntomerkki on parempi kuin 3-5 epämääräistä
 - Koko tai ”sillä oli jotain vihreää” on epäluotettava
 - Yläperä oli valkoinen/punaruskea on parempi
 - Vahva silmäkulmajuova tai siipipeilin väri on jo paljon!
- Etsi jokin piirre, joka näkyy vastavalosta, hämärästä, heijastumista ym. huolimatta
- Merkkää / sanele heti ylös
- Pyri määrittämään mahdollisimman nopeasti, muisti on epäluotettava

Koiraat ja naaraat

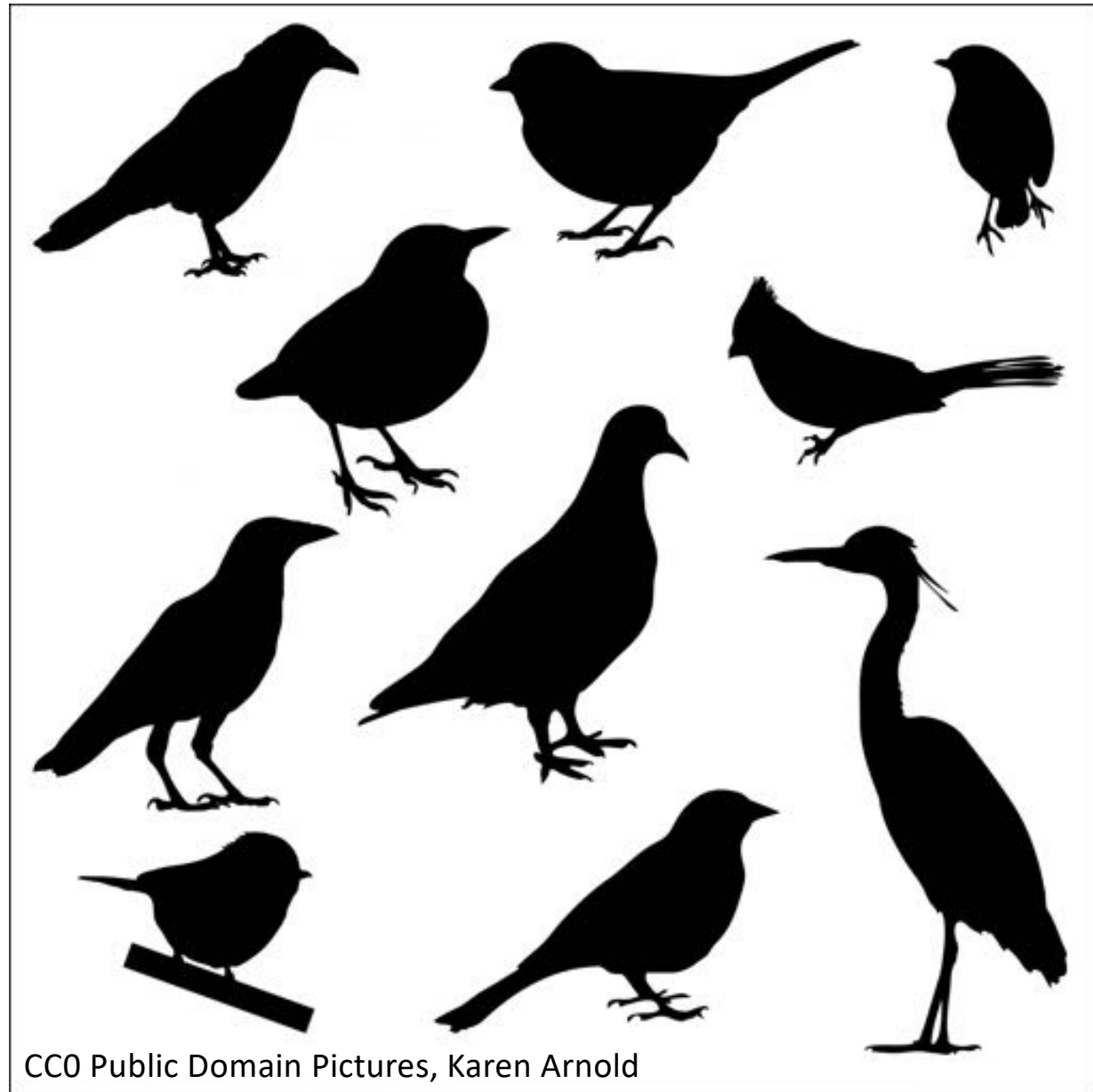
- Koirilla yleensä kirkkaampi väritys ja voimakkaammat kuviot
- Kannattaa aloittaa koiraiden opettelusta
 - mutta tiedostaa että ei vielä osaa kuin osan lajin yksilöistä
- Parven voi tunnistaa koiraiden perusteella
- Koiraan opettelu perustuu voimakkaasti höyhenpuvun kuvioihin, tällöin mittasuhteiden ja muotojen opettelu helposti unohtuu
 - Tunnistus painottuu vain yhteen elementtiin
- Naaraalla on sama muoto ja aavistuksia samoista höyhenpuvun piirteistä
- Kun tuntee naaraat, on helppo oppia myös nuoret!

Paras määrittäsvinkki:

- Hallitse peruslinnut: äänet ja näkö tunnistus, koiras ja naaras!
 - Talitiainen, sinitäinen
 - Peippo, punarinta, pajulintu
 - Varis
 - Kalalokki, harmaalokki
 - Varpushaukka
 - Västäräkki
 - Käpytikka
 - Pulu, sepelkyyhky
 - Mustarastas, räkättirastas
 - Sinisorsa
 - Yleisimmät linnut omassa pihassa
- Kun osaat nämä hyvin, osaat valtaosan linnuista ja erilaisen linnun suodattaminen ympäristöstä on helpompaa

Siluetti

- Mittasuhteet:
 - Pään koko suhteessa muuhun ruumiiseen
 - Pyrstön/nokan/jalkojen pituus suhteessa muuhun
- Nokan ja pään muoto

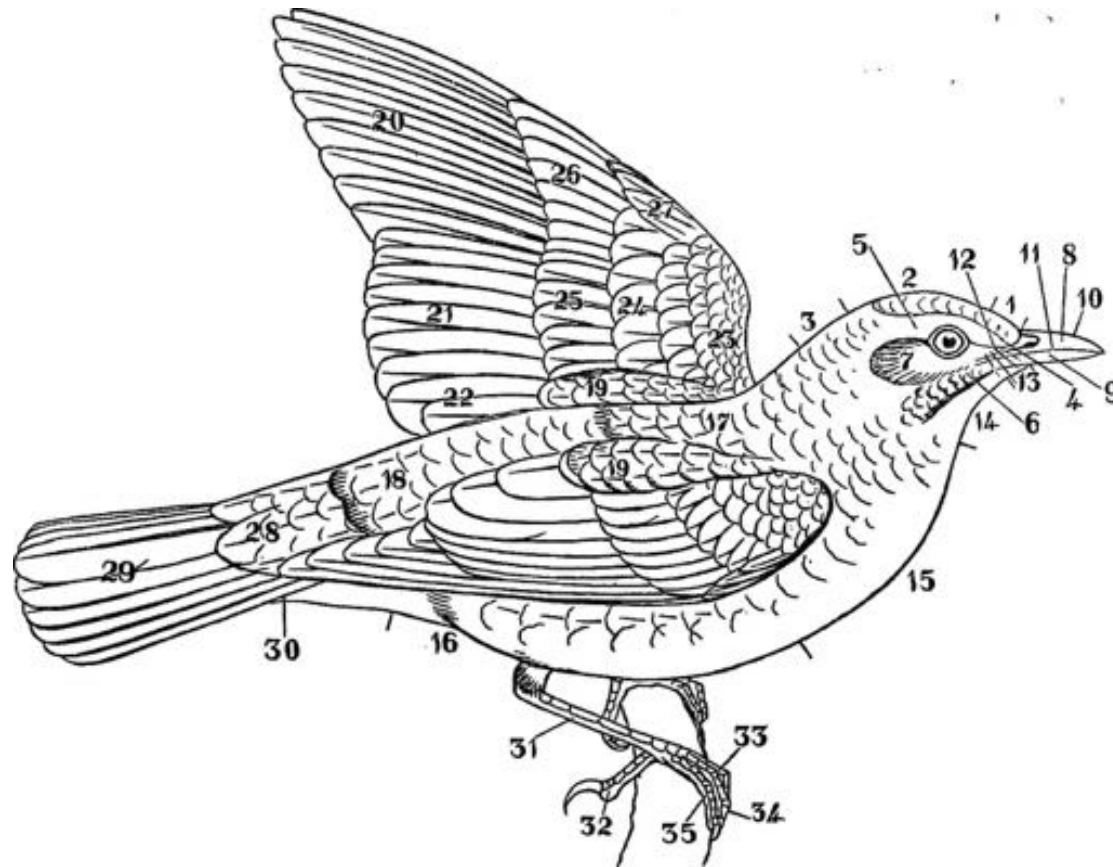
CC0 Public Domain Pictures, Karen Arnold

LM

Höyhenpuku

Title: Birds
Identifier: cu31924000100325
Year: 1889 (1880s)
Authors: Oates, Eugene William, 1845-1911; Blandford, William Thomas, 1832-1905
Subjects: Birds
Publisher: London, Taylor and Francis
Contributing Library: Cornell University Library
Digitizing Sponsor: MSN

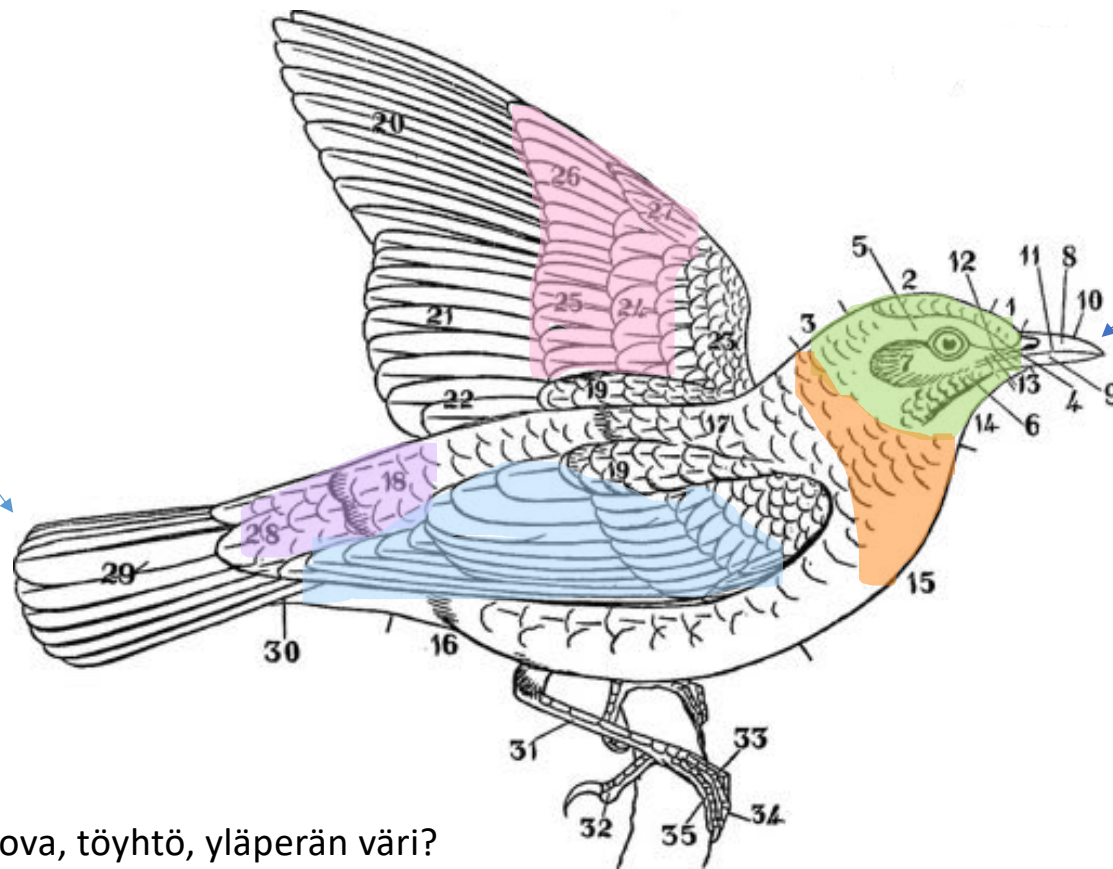

Pyrstö :

Keskiruumis :

Pää

Pyrstön
pituus ja
pyrstön
pään
muoto?

Nokan
muoto, koko
ja väri

silmäkulmajuova, siipijuova, töyhtö, yläperän väri?

Vertaa

Erilaisia nokkia

Erilaisia pyrstöjä

Jotain vihreää/keltaista

Jotain punaista/oranssia

Sinisorsa, tavi, lapasorsa, harmaasorsa, haapana, jouhisorsa

Määrittämissarjoitusta

- Kuva näkyy muutaman sekunnin
- Kirjoita tämän jälkeen ylös jokin selkeä tuntomerkki
- Määritä oppaan avulla ja parin kanssa

Suojaisa merenlahti syyskuussa

MR

SL

SL

SL

SL

SL

SL

SL

SL

SL

MR

SL

Metsän reunassa syyskuussa

MR

MR

MR

SL

SL

MR

MR

MR

SL

MR

SL

SL

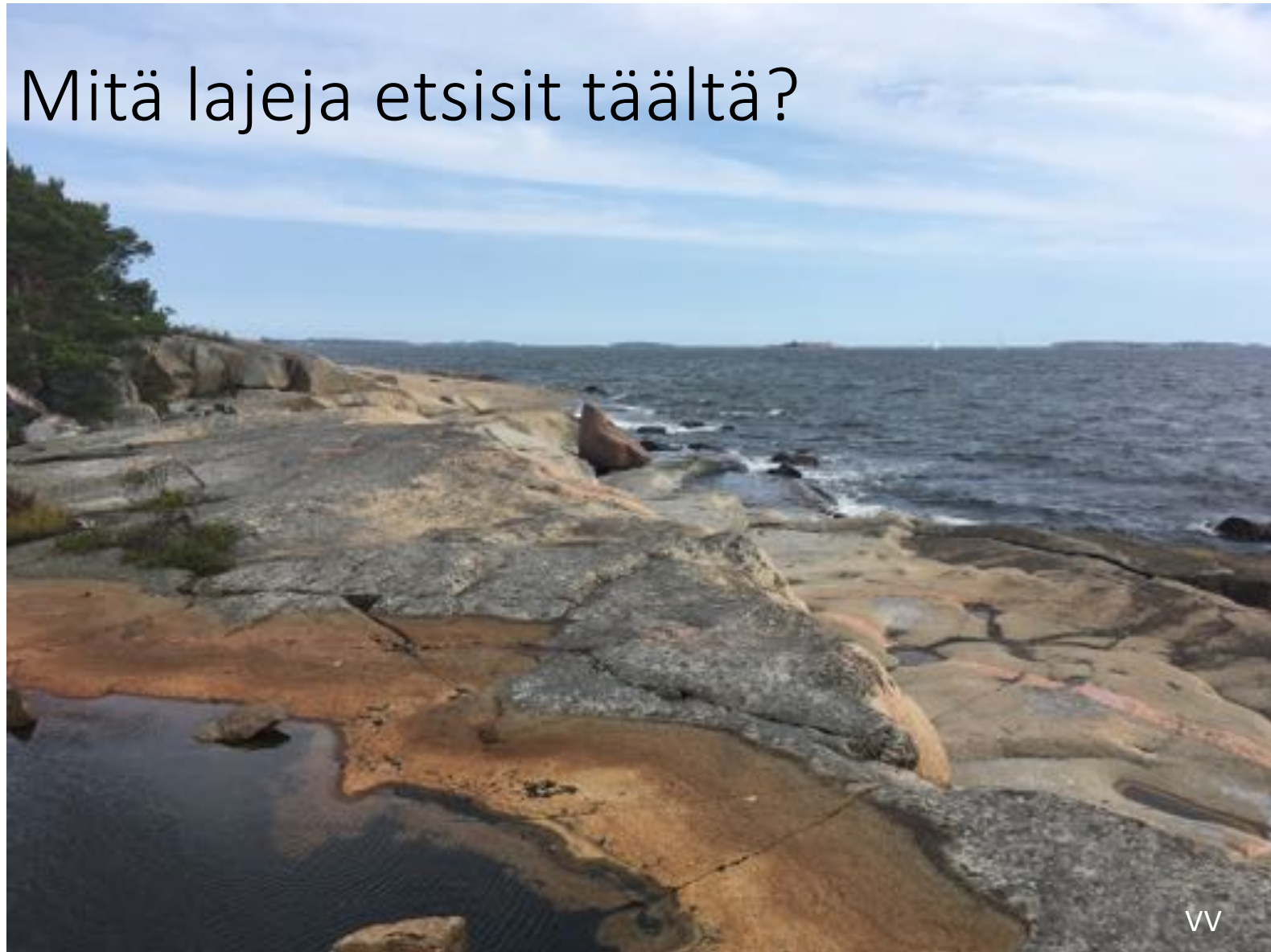

SL

SL

Mitä lajeja etsisit täältä?

Mitä lajeja etsisit täältä?

Mitä lajeja etsisit täältä?

vv

Mitä lajeja etsisit täältä?

Mitä lajeja etsisit täältä?

VV

Mitä lajeja etsisit täältä?

Kotitehtävä

- Äänet
 - Kuuntele ennen retkeä!
 - Sinitiaisen yhteys/varoitusääni
 - Talitiaisen yhteys/varoitusääni
 - Peipon yhteys/varoitusääni
 - Mustarastaan yhteys/varoitusääni
 - Valkoposkihanhen lentoääni

Retkiohjeet

- Kiikarit ja opaskirja mukaan
- Lämpimät vaatteet!!!
- Lounasevää
- Muistiinpanovälineet: lyijykynä ja pieni vihko

- Tavataan Villa Elfvikin pihalla, osoite Elfvikintie 4, Espoo
 - Pääsee esim. 550:lla viereen
- Retki päättyy 12.45 Elfvikin pihaan, jonka jälkeen voi jäädä fiilistelemään jos haluaa

Luonnontieteellinen keskusmuseo 19.9.

- Saapukaa ennen neljää, aloitamme klo 16.00 norsulla
- Jos myöhästyitte, soittakaa minulle!

- Muistiinpanovälineet ja opaskirja mukaan

- Kuulemme ensin Luomuksen asiantuntijoita 1h ja kierrämme näyttelyissä 1h